

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **B. B.,** zastoupeného JUDr. Vilémem Slezákem, bytem Havířov-Prostřední Suchá, Na Bělidle 21/1179, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 4. 3. 2002, č. j. 100806429, byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. uplatněná z důvodu účasti žalobce v národním boji za osvobození od r. 1938 do 13. 9. 1940 jako účastníka domácího hnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobci nárok podle citovaného zákona nevznikl, protože neprokázal osvědčením podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. svou účast v uvedeném období v domácím hnutí, když v osvědčení, které předložil, je uvedena jen doba československého vězně od 13. 9. 1940 do 5.5.1945, za kterou již bylo odškodnění vyplaceno podle zákona č. 217/1994 Sb.

V opravném prostředku podaném v zákonné lhůtě se žalobce omluvil za nedopatření a dále uvedl, že nedostatek napravuje tím, že předkládá další doklady, které potvrzují jeho odbojovou činnost od r. 1938 do 13. 9. 1940, a to osvědčení Slezského odboje a fotokopie osvědčení ze dne 2. 1. 1945 a legitimace č. 0012. Na základě toho vyjádřil přesvědčení, že splnil své zákonné povinnosti, a že se může účastnit na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.

Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že žalobce není osobou oprávněnou ve smyslu § 3 odst. 1 zákon č. 261/2001 Sb., neboť národního boje za osvobození se účastnil jako československý politický vězeň, na které se citovaný zákon nevztahuje, a proto navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Olomouci, který byl věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí ve věci, tak do 31. 12. 2003 neučinil, byla věc tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu v souladu s ust. § 132 věta druhá zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."), podle něhož nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (tj. 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správního spisu má Nejvyšší správní soud za prokázané, že žalobce uplatnil v zákonné lhůtě nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako účastník domácího hnutí v době od r. 1938 do 13. 9. 1940. Podle osvědčení ministerstva národní obrany ze dne 4. 10. 1947 byl žalobce účastníkem národního boje za osvobození od 13. 9. 1940 do 5. 5. 1945 jako československý politický vězeň. Podle kopie průkazu předloženého žalobcem byl členem Slezského odboje v r. 1938 ve skupině I/I pod číslem 0012.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb. a bylo jim o tom vydáno osvědčení podle § 8 citovaného zákona nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné nejprve poukázat na to, že podle § 1 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb. jsou za účastníky národního boje za osvobození považováni ti, kteří vykonávali činnost taxativně uvedenou v odst. 1 v letech 1939 až 1945 nebo byli československými dobrovolníky ve Španělsku v letech 1936 až 1939 nebo podle odstavce 2 citovaného ustanovení byli příslušníky stráže obrany státu. Z tohoto výčtu tedy vyplývá, že činnosti vykonávanou žalobcem v r. 1938 nelze v žádném případě ve smyslu zákona č. 261/2001 Sb. zohlednit.

Zůstává proto k posouzení pouze období od r. 1939 do 12. 9. 1940, o němž žalobce tvrdí, že byl členem Slezského odboje. V této souvislosti není bezpředmětné uvést, jaké jsou výsledky historického zkoumání toho, co se skrývá pod označením Slezský odboj. Podle závěrů historiků vznikl Slezský odboj jako reakce na zábor značné části Slezska Polskem a Německem v říjnu 1938. Nejednalo se však o samostatnou organizaci ani o jednolité odbojové hnutí. Ke Slezskému odboji se hlásily a jeho jménem vystupovaly skupiny, které si už tenkrát vzájemně upíraly právo na toto označení a po válce se přely nejen o své zařazení ve struktuře národního odboje, ale i o provedení odbojové akce. Jedno středisko Slezského odboje vzniklo již 3. 10. 1938 v Praze pod názvem Slezský výbor

pro Těšínsko pod vedením J. V. a druhé ve Slezské Ostravě pod názvem Slezský výbor. Od prosince 1938 byly jménem Slezského odboje podepisovány ostré protipolské letáky Těšínského zpravodaje vyzývající k násilné odvetě proti Polsku. Pod označením Slezský odboj začaly vystupovat také některé české bojůvky, které vyvíjely diverzní činnost v pohraniční oblasti s Polskem. Po obsazení zbývající části ČSR Německem v březnu 1939 se mnohé ze struktur široce rozvrstveného Slezského odboje zapojily do odbojové činnosti proti nacistickým okupantům a aktivně se také podílely na organizování ilegálního přechodu hranic z protektorátu do Polska. Po vypuknutí války už Slezský odboj žádnou činnost nevyvíjel a znovu se ve zcela nové podobě Slezské národní rady objevil až před koncem války. Lze tedy shrnout, že Slezský odboj byl mnohovrstevným a vnitřně protikladným hnutím, v němž si název Slezského odboje přivlastňovaly nejrůznější skupiny a proudy včetně příslušníků protipolských bojůvek.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, ze kterých vycházela i žalovaná v napadeném rozhodnutí, žalobci nebylo vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., že je osobou vymezenou v § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb., které by potvrzovalo tento status v období od r. 1939 do 12. 9. 1940 a žalobce nemá ani doklad, který toto osvědčení nahrazuje, protože fotokopie listin, které předložil, takový charakter nemají. V důsledku toho nemůže být oprávněnou osobou ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť v postupu správního orgánu nebyla shledána nezákonnost. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., když účastníci řízení s tímto postupem vyslovili souhlas.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, protože žalobce neměl v řízení úspěch a žalované žádné náklady s tímto řízením nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu